

	โรงพยาบาลสิรินธร สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร SIRINDHORN HOSPITAL BANGKOK METROPOLITAN		หมายเลขเอกสาร WI-HDU-GEN015
	วิธีปฏิบัติงาน WORK INSTRUCTION	ฉบับแก้ไขครั้งที่ :00 วันที่บังคับใช้ :23/11/66	หน้า 1/4
เรื่อง การเปลี่ยนถ่ายน้ำยาล้างไตทางช่องท้องระบบ ANDY disc/stay safe			

1. วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อกำหนดแนวทางสำหรับพยาบาลในการเปลี่ยนถ่ายน้ำยาล้างไตทางช่องท้องระบบ ANDY disc/stay safe
- 1.2 เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน
- 1.3 เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการเปลี่ยนถ่ายน้ำยาล้างไตทางช่องท้องระบบ ANDY disc/stay safe อย่างถูกต้อง

2. ขอบเขต

- 2.1 ผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องทุกรายที่ใช้ยาล้างไตทางช่องท้องระบบ ANDY disc/stay safe ที่เข้ามาใช้บริการโรงพยาบาลสิรินธร

3. ผู้รับผิดชอบ

- 3.1 หัวหน้าหอผู้ป่วย ทบทวนวิธีการปฏิบัติกับพยาบาลทุกระดับ
- 3.2 พยาบาลหัวหน้าทีม ตรวจสอบติดตามการปฏิบัติของพยาบาลทุกระดับให้เป็นแนวปฏิบัติเดียวกัน
- 3.3 พยาบาลเจ้าของผู้ป่วยปฏิบัติตามวิธีการเปลี่ยนถ่ายน้ำยาล้างไตทางช่องท้องระบบ ANDY disc/stay safe ให้กับผู้ป่วย

4. นิยามศัพท์

- 4.1 ANDY disc หมายถึง ระบบถุงน้ำยา PD ที่ใช้หลักการ “flush before fill” คิดค้นโดยบริษัท Fresenius Medical Care มีลักษณะเป็นถุงคู่ คือมีถุงน้ำยากับถุงเปล่าเชื่อมต่อกันด้วยสายเป็นรูปตัว Y บรรจุทั้งถุงและสายรวมในถุงพลาสติก มีจานหมุน (Organizer Holder) เพื่อใช้ควบคุมการปล่อยน้ำยาเข้า-ออกจากช่องท้อง เชื่อมที่ปลายสายเพื่อให้ง่ายต่อการเชื่อมต่อระบบกับ transfer set ของผู้ป่วย แบ่งระบบนี้เป็น 2 ประเภทตามวัสดุที่ผลิตถุงน้ำยาและสายดังนี้ 1)ระบบ stay safe ผลิตจากวัสดุที่ย่อยสลายง่าย(Biofine) เพื่อลดมลภาวะของสิ่งแวดล้อมและปราศจาก plasticizers 2) ระบบ ANDY disc ผลิตจากวัสดุ ployvinylchloride เหมือนระบบ Ultrabag ของบริษัท Baxter Healthcare
- 4.2 Stay safe cap/ Premier cap หมายถึง ฝาครอบ transfer set ของระบบ ANDY disc/stay safe ซึ่งออกแบบให้มีเกลียวแบบ safe lock และ luer lock ภายในฝาเพื่อให้สวมได้พอดีกับ transfer set ส่วนในสุดของฝาด้วยฟองน้ำเทียมชุ่มน้ำยา povidine เพื่อฆ่าเชื้อโรคที่อาจปนเปื้อน
- 4.3 Transfer set หมายถึง สายต่อเพื่อการส่งผ่านน้ำยาชนิดสั้น ทำหน้าที่เชื่อมระหว่างสาย tenckhoff และระบบถุงน้ำยา PD เพื่อให้ง่ายในการเชื่อมต่อสำหรับผู้ป่วยที่ต้องการทำการเปลี่ยนถ่ายน้ำยาด้วยตนเอง และลดความเสี่ยงในการดึงรั้งสาย โดยทั่วไปมีความยาวประมาณ 15,30 และ 40 เซนติเมตร เรียก transfer set ระบบนี้ว่า Catheter extension ซึ่งมีข้อต่อระบบ safe lock และ luer lock สำหรับการเชื่อมต่อถุงน้ำยา ปกติจะมีฝาครอบที่ชื่อว่า Disinfection cap ปิดตลอดเวลา ยกเว้นต้องการจะเชื่อมต่อกับถุงน้ำยา

	โรงพยาบาลสิรินธร สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร SIRINDHORN HOSPITAL BANGKOK METROPOLITAN	หมายเลขเอกสาร WI-HDU-GEN015
	วิธีปฏิบัติงาน WORK INSTRUCTION	ฉบับแก้ไขครั้งที่ :00 วันที่บังคับใช้ :23/11/66
เรื่อง การเปลี่ยนถ่ายน้ำยาล้างไตทางช่องท้องระบบ ANDY disc/stay safe		

5. วิธีปฏิบัติ

5.1 การเตรียมอุปกรณ์ ดังนี้

- ก. ผ้าปิดปากและจุกสำหรับผู้ปฏิบัติและผู้ป่วย
- ข. 70 % alcohol สำหรับทำความสะอาดอุปกรณ์และโต๊ะวางอุปกรณ์เปลี่ยนถ่ายน้ำยา
- ค. น้ำยา PD ระบบ ANDY disc/stay safe
- ง. เสาควนน้ำยา
- จ. ตาชั่งแบบแขวน ขนาด 3-5 กิโลกรัม
- ฉ. ถังขยะสะอาดภายในด้วยถุงพลาสติก
- ช. โต๊ะวางอุปกรณ์และถ่วงน้ำยา ระบบ ANDY disc/stay safe
- ซ. ภาชนะรองรับถ่วงน้ำยาที่ปล่อยออกมา
- ฌ. stay safe cap/ premier cap
- ฎ. แทนยึดจานหมุน (Organizer Holder)
- ฏ. พลาสติกปิดแผล
- ฐ. ผ้าก๊อซขนาด 4x4 ตารางนิ้ว

5.2 การเปลี่ยนถ่ายน้ำยาล้างไตทางช่องท้องระบบ ANDY disc /stay safe

- ก. ปิดพัดลมและหน้าต่างเพื่อไม่ให้มีลมโกรก ถ้าเป็นห้องปรับอากาศไม่ควรให้ทิศทางลมตกสู่ตัวผู้ป่วยโดยตรง
- ข. ผู้ปฏิบัติและผู้ป่วยสวมผ้าปิดปากและจุก และล้างมือด้วยสบู่และน้ำตามขั้นตอน และเช็ดมือให้แห้งด้วยผ้าสะอาด
- ค. ทำความสะอาดโต๊ะวางอุปกรณ์ด้วย 70% alcohol รอให้แห้งจึงนำอุปกรณ์ในการเปลี่ยนน้ำยาและถ่วงน้ำยามาวาง กลับผ้าก๊อซออกเช็ดแทนยึดจานหมุนแล้ววางแทนไว้บนโต๊ะ
- ง. ตรวจสอบสภาพถ่วงน้ำยาจากด้านนอก ดูวันหมดอายุ เปอร์เซ็นต์ของน้ำยา รอยรั่ว รอยฉีกขาด สี ความขุ่น ปริมาตร ชั่งน้ำหนักน้ำยาถ่วงใหม่เพื่อตรวจสอบปริมาตรซ้ำ
- จ. แกะถุงพลาสติกออกแล้วบีบถ่วงน้ำยาดูว่ารั่วหรือไม่ หากปกติให้แขวนถ่วงน้ำยาไว้บนเสา
- ฉ. นำจานหมุนใส่ในแทนยึด วางถ่วงเปล่าลงในภาชนะรองรับถ่วงน้ำยาที่เตรียมไว้
- ช. นำปลายสาย transfer set ของผู้ป่วยสอดเข้าช่องด้านขวาของแทนยึด
- ซ. ล้างมือด้วยสบู่และน้ำตามขั้นตอน และเช็ดมือให้แห้งด้วยผ้าสะอาด หรือใช้ alcohol hand rub
- ฌ. หมุนเปิดจุกปิดสายของถ่วงน้ำยาล้างไตที่จานหมุน (disc) แนะนำให้ใช้มือที่ถนัดในการหมุน และมีมือข้างที่ไม่ถนัดกดบริเวณด้านบนของ organizer
- ฎ. หมุนปลายสาย transfer set ของผู้ป่วย (ที่อยู่ด้านขวาของแทนยึด) ออกจากจุกปิดปลายสายล้างไตอันเดิม โดยหมุนทวนเข็มนาฬิกา แล้วนำต่อเข้ากับปลายสายของถ่วงน้ำยาโดยระมัดระวังการปนเปื้อน แล้วหมุนตามเข็มนาฬิกาให้แน่น

	โรงพยาบาลสิรินธร สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร SIRINDHORN HOSPITAL BANGKOK METROPOLITAN		หมายเลขเอกสาร WI-HDU-GEN015
	วิธีปฏิบัติงาน WORK INSTRUCTION		ฉบับแก้ไขครั้งที่ :00 วันที่บังคับใช้ :23/11/66
เรื่อง การเปลี่ยนถ่ายน้ำยาล้างไตทางช่องท้องระบบ ANDY disc/stay safe			

- ก. เปิดตัวหนีบ transfer set น้ำในช่องท้องของผู้ป่วยจะค่อยๆไหลลงไปในถุงเปล่า เพื่อถ่ายน้ำยาที่ค้างในช่องท้องรอบก่อนหน้าออก โดยทั่วไปจะใช้เวลาไม่เกิน 30 นาที
- ข. เมื่อถ่ายน้ำยาออกหมดแล้ว ให้หมุนเข็มชี้ของจานตามเข็มนาฬิกาไปยังตำแหน่ง 2 จุด ●●
 นับ 1 ถึง 5 อย่างช้าๆ เพื่อไล่ฟองอากาศที่ค้างอยู่ในสายลงถุงรับน้ำยา
- ค. หมุนเข็มชี้ของจานตามเข็มนาฬิกาไปยังตำแหน่ง 3 จุด ○●● เพื่อใส่น้ำยาใหม่เข้าสู่ช่องท้องผู้ป่วย (สามารถควบคุมการไหลของน้ำยาให้ช้าหรือเร็วโดยการหมุนเข็มชี้ไปตามตำแหน่ง ดังนี้)
 ○ = น้ำยาล้างไตไม่ไหล
 ● (ครึ่ง) = น้ำยาล้างไตไหลเข้าด้วยความเร็วปานกลาง
 ● (เต็ม) = น้ำยาล้างไตไหลเข้าด้วยความเร็วเต็มที่
- ด. เมื่อเติมน้ำยาเข้าจนหมดแล้ว ให้หมุนเข็มชี้ของจานตามเข็มนาฬิกาไปยังตำแหน่ง 4 จุด ●●●● เพื่อปิดระบบ
- ด. ปิดตัวหนีบสาย transfer set ของผู้ป่วย
- ด. ล้างมือด้วยสบู่และน้ำตามขั้นตอน และเช็ดมือให้แห้งด้วยผ้าสะอาด หรือใช้ alcohol hand rub
- ด. นำจุกปิด (stay safe cap/ premier cap) ปลอดเชื้ออันใหม่มาสอดใส่ช่องด้านซ้ายของจานหมุน หมุนฝาครอบจุกปิดอันใหม่ออก โดยหมุนทวนเข็มนาฬิกา
- ด. หมุนปลาย transfer set ออกจากจานหมุนช่องกลาง (โดยจะมองเห็นแกนพลาสติกสีน้ำเงิน (pin) ยาวประมาณ 1 เซนติเมตร) นำไปสวมเข้ากับจุกปิดอันใหม่ที่อยู่ด้านซ้ายของจานหมุนอย่างระมัดระวัง ไม่ให้เกิดการปนเปื้อนที่แกนพลาสติกสีน้ำเงิน แล้วดึงสายล้างไตและจุกที่ปิดสนิทแล้วออกจากจานหมุน เก็บใส่กระเป๋าท้องให้เรียบร้อย
- ด. นำถุงน้ำยาที่ปล่อยออกมาชั่งน้ำหนัก ตรวจสอบความใส และบันทึกในสมุดบันทึกน้ำยา
- ด. ทิ้งน้ำยาล้างไตที่ปล่อยออก ลงชักโครกหรือโถปฏิกูล

6. เกณฑ์ชี้วัด

- 6.1 ผู้ปฏิบัติสามารถอธิบายขั้นตอนการเปลี่ยนถ่ายน้ำยาล้างไตทางช่องท้องระบบ ANDY disc/stay safe ได้ 100 %
- 6.2 ผู้ปฏิบัติสามารถเปลี่ยนถ่ายน้ำยาล้างไตทางช่องท้องระบบ ANDY disc/stay safe ได้ถูกต้อง 100 %

7. เอกสารอ้างอิง

เถลิงศักดิ์ กาญจนบุษย์. คู่มือแนะนำการล้างไตทางช่องท้องฉบับประชาชน. ฉบับเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามราชกุมารี ในนามกรมคลสิมัยทรงเจริญพระชนมายุ 55 พรรษา วันที่ 2 เมษายน 2553 พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ ;2553

เถลิงศักดิ์ กาญจนบุษย์. ตำราแนวปฏิบัติการล้างไตทางช่องท้อง. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์; 2556

	โรงพยาบาลสิรินธร สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร SIRINDHORN HOSPITAL BANGKOK METROPOLITAN		หมายเลขเอกสาร WI-HDU-GEN015
	วิธีปฏิบัติงาน WORK INSTRUCTION	ฉบับแก้ไขครั้งที่ :00 วันที่บังคับใช้ :23/11/66	หน้า 4/4
เรื่อง การเปลี่ยนถ่ายน้ำยาล้างไตทางช่องท้องระบบ ANDY disc/stay safe			

สมชาย เอี่ยมอ่อง. ตำราแนวปฏิบัติการล้างไตทางช่องท้อง. กรุงเทพฯ: เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชั่น; 2551.
 สมาคมโรคไตแห่งประเทศไทย. แนวปฏิบัติการล้างไตทางช่องท้อง พ.ศ. 2560. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: เฮลท์
 เวิร์ค พลัส; 2560.
 สมาคมพยาบาลโรคไตแห่งประเทศไทย. ข้อเสนอแนะการปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมและ
 ผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้อง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: กรุงเทพเวชสาร; 2566.